

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Ion Gherțescu în numele inculpatului Raileanu Alexandru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

RAILEANU Alexandru Pavel, *născut la 30 august 1980, originar și domiciliat din r-nul Anenii Noi, sat. Chetrosu.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.06.2015 -15.07.2015;

Instanța de apel: 10.08.2015- 08.10.2015;

Instanța de recurs: 11.01.2016 – 03.02.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Slobozia din 15 iulie 2015, Raileanu Al. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 251 Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 750 unități convenționale, adică echivalentul a 15 000 lei, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

2. Pentru a pronunța sentința, *în fapt*, instanța de fond a constatat că, la 16 iunie 2011, între BC „Moldova-Agroindbank” S.A. filiala or. Ștefan Vodă și Raileanu Al., a fost încheiat contractul de gaj nr. SI 1158/1, prin care ultimul a beneficiat de un credit în sumă de 180000 lei, gajând băncii mijloacele de transport: camionul de model „Mercedes 208D”, cu numărul de înmatriculare SVAM 486 și camionul de model „Mercedes 1733L”, cu numărul de înmatriculare SVAM 485.

La 14 noiembrie 2011, tot între BC „Moldova-Agroindbank” S.A. filiala or. Ștefan Vodă și Raileanu Al., a fost încheiat contractul de gaj nr. SI 1401/1, prin care ultimul a beneficiat de un credit în sumă de 150000 lei, gajînd băncii mijlocul de transport camionul de model „Mercedes 1840”, cu numărul de înmatriculare SVAM 988.

Ulterior, din motiv că Raileanu Al. nu a executat condițiile contractelor sus-menționate, în baza titlului executoriu nr. 2e-36/14 eliberat de Judecătoria Ștefan Vodă la 11

martie 2014 a fost dispusă încasarea în mod solidar de la Î.I. „Raileanu Alexandru” și Raileanu Al., în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” S.A., datoria în sumă de 171000,98 lei și cheltuielile de judecată în sumă totală de 5251,62 lei, de către BC „Moldova-Agroindbank” S.A., a fost înaintat în adresa executorului judecătoresc, preavizul de exercitare a dreptului la gaj și anume asupra automobilelor debitorului sus-menționat.

La cerințele executorului judecătoresc Iu. Danu, de a prezenta bunurile gajate, Raileanu Al. a refuzat să le prezinte și le tăinuiește într-un loc necunoscut, deși, conform punctului 2,4 lit. f) din contractele sus menționate, acesta își asumă obligația să-i ofere creditorului posibilitatea de a efectua controale ale integrității și utilizării corecte a bunurilor gajate.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de fond a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 251 Cod penal, adică *tăinuirea bunurilor gajate săvârșită de o persoană, care era obligată, conform legii, să asigure integritatea lor.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în modul prevăzut de art. 401 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Gherțescu I. în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei în partea stabilirii pedepsei conform căreia Raileanu Al. să fie liberat de răspundere penală, cu tragerea lui la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod penal, deoarece acesta a recunoscut integral vina, s-a căit de cele comise, a stabilit deja un grafic de achitare cu creditorii. Totodată, a specificat că instanța de fond a stabilit eronat că Raileanu Al. nu a restituit nici un prejudiciu, deoarece nici o acțiune civilă nu a fost înaintată, iar instanța de fond urma să țină cont de toate circumstanțele cauzei și să aplice prevederile art. 55 Cod penal față de Raileanu Al.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015 apelul declarat de avocatul Gherțescu I. în numele inculpatului a fost respins, ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel, verificând termenul de declarare a apelului, a menționat că la 15 iulie 2015 a fost pronunțată sentința Judecătoriei Slobozia.

Din materialele dosarului rezultă că în ședința de judecată a fost prezent inculpatul Raileanu Al., o copie a sentinței fiindu-i înmănată acestuia sub semnătură la data de 15.07.2015, fapt confirmat prin dovada de primire a sentinței anexată la fila dosarului 102. Avocatul Gherțescu I. a declarat apel împotriva sentinței la data de 03 august 2015.

Prin urmare, instanța de apel a respins afirmațiile avocatului precum că apelul a fost declarat în termen, la data de 28.07.2015, deoarece pe plicul parvenit de la oficiul poștal este aplicată ștampila care indică cert data de 03.08.2015.

Or, s-a menționat că în baza prevederilor legii procesual-penale termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Mai mult, în ședința Curții de Apel s-a constatat cu certitudine că Raileanu Al. a fost prezent la examinarea cauzei penale intentată împotriva sa în ședința instanței de fond, a cunoscut despre soluția instanței, a fost prezent la pronunțarea sentinței, a primit o copie a

sentinței în aceeași zi în care a fost pronunțată sentința Judecătorei Slobozia, adică la 15.07.2015.

În consecință, instanța de apel a specificat că, în cazul dezacordului cu sentința nominalizată, inculpatul Raileanu Al. sau avocatul său, Gherțescu I., urma să înainteze cererea de apel în termenul legal de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. Cu toate acestea, avocatul Gherțescu I. a depus apelul în interesele inculpatului la data de 03.08.2015, în timp ce data-limită până la care putea fi înaintat apelul împotriva sentinței a fost 30.08.2015.

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel avocatul Gherțescu I., acționând în numele lui Raileanu Al. a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, din motiv că aceasta ilegal și neîntemeiat i-a respins cererea de apel, ca fiind depusă peste termen.

În opinia recurentului, faptul că cererea de apel a fost respinsă, ca fiind depusă peste termen contravine materialelor cauzei, or avocatul nu a primit sentința motivată, iar argumentul invocat privind admiterea apelului ca fiind depus în termen nici nu a fost apreciat de instanța de judecată.

Totodată, recurentul specifică că, din considerentul că la data depunerii cererii de apel nu a fost posibil de făcut cunoștință cu materialele cauzei, își rezervă dreptul de a depune cererea de recurs motivată până la data de 15.12.2015.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, în referința depusă privind opinia sa asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului, menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor specificate de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului declarat, se constată că recurentul invocă temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și critică soluția instanței de apel, din motiv că eronat a fost respins apelul său, ca depus peste termen, ceea ce nu corespunde circumstanțelor cauzei.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit nefondate, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, în partea ce ține de respingerea apelului declarat de avocatul Gherțescu I. în numele inculpatului Raileanu Al., ca fiind depus peste termen, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel,

judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărîrea atacată, dacă acesta a fost depus peste termen.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și pct. 6.1. al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel*”, cu modificările și completările ulterioare, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

În același context, instanța de recurs amintește că, potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, raportate la explicațiile pct. 6.5 din Hotărîrea Plenului sus-numită, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Or, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Termenul începe să curgă pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărîrii, din ziua următoare în care aceasta a fost pronunțată.

În cauza deferită judecării se constată că apelul declarat de avocatul Gherțescu I. în numele inculpatului Raileanu Al., a fost depus la data de 03 august 2015, prin intermediul oficiului poștal, ceea ce se confirmă prin ștampila aplicată de instituția dată pe plic, ci nu la data de 28 iulie 2015, după cum afirmă avocatul.

În susținerea acestei statuări, instanța de recurs face referire la stipulările din art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, unde legislatorul a indicat expres că actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen, iar recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii acestuia. În cazul scrisorilor simple ștampila aplicată pe plicul expedit are valoare de dovadă a datei certe de depunere a actului. Dacă data de plecare a cererii expediate prin poștă aplicată prin ștampilă este ziua în care se împlinește termenul, se consideră că actul este făcut în termen.

Prin urmare, Colegiul penal apreciază că instanța de apel corect a statuat că termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru inculpat la data de 31 iulie 2015, iar declarând apel la 03 august 2015 (f.d.103), avocatul a omis termenul legal de depunere a acestuia, întrucît sentința Judecătoriei Slobozia din 15 iulie 2015, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, la care au fost prezenți inculpatul și avocatul acestuia. (f.d. 94-95)

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția cînd întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premiză nu s-a confirmat.

Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune

pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „ ... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de ași prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.*” Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

Totodată, instanța de recurs consideră oportun de a remarca că, în situația în care apelul este respins, ca tardiv, instanța de apel nu examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu verifică în fapt și în drept hotărârea atacată, ceea ce înseamnă că, la respingerea apelului ca depus peste termen nu are loc un control asupra fondului cauzei, iar sentința rămîne definitivă de la data expirării termenului de apel.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcînd trimitere și la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărîrilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, va dispune inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Gherțescu I. în numele inculpatului Raileanu Al., ca fiind vădit neîntemeiat.

9. Pentru toate considerentele de fapt și de drept expuse în prezenta decizie, în temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ion Gherțescu în numele inculpatului Raileanu Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe Raileanu Alexandru Pavel, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 04 martie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru